

Sygn. akt III CSK 131/16

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Bączyk

w sprawie z powództwa M. F.
przeciwko A. W.
o zachowek,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 czerwca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 21 października 2015 r., sygn. akt I ACa 945/15,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża pozwanej kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwana A. W. złożyła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 25 października 2015 r., w której oddalono apelację tej pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 10 marca 2015 r. Na podstawie tego wyroku zasądzone od pozwanej na rzecz powódki M. F. kwotę 205.000 zł z odsetkami z tytułu należnego powódce zachowku w związku ze śmiercią spadkodawczyni M. L. w dniu 15 lutego 2003 r.

W skardze kasacyjnej pozwanej podniesiono „naruszenie art. 992 k.c. poprzez jego niewłaściwą wykładnię z pominięciem art. 948 k.c. (wada testatorki)”.

Skarżąca wnosiła o uchylenie zaskarżonego wyroku i wyroku Sądu pierwszej instancji.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca wywodziła, że istnieje potrzeba wykładni przepisu art. 992 k.c., przy czym - jej zdaniem - możliwe są dwie wykładnie. Poza wykładnią literalną art. 992 k.c., możliwa byłaby także wykładnia uwzględniająca treść art. 948 k.c., zgodnie z którą „przy prymacie wykładni zgodnej z art. 948 k.c. na plan drugi schodziłaby dyspozycja art. 1050 k.c., zgodnie z którym zrzeczenie się dziedziczenia może być uchylone jedynie w umowie między stronami umowy o zrzeczeniu się dziedziczenia”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Analizując treści uzasadnień wyroków obu Sądów meriti, treść skargi kasacyjnej z zawartą w niej argumentacją o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz treść odpowiedzi na skargę kasacyjną (k. 302 akt sprawy), Sąd Najwyższy stwierdził, że w rozpoznawanej sprawie nie występuje przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Nie istnieje bowiem potrzeba dokonywania wykładni art. 992 k.c. Należy bowiem podzielić prawidłową wykładnię tego przepisu dokonaną przez oba Sądy meriti. Otóż zrzeczenie się dziedziczenia może nastąpić na podstawie umowy w formie aktu notarialnego (art. 1048 k.c.). Z ustaleń dokonanych w danej sprawie nie wynika, że doszło do uchylenia skutków umowy o zrzeczeniu się dziedziczenia na podstawie kolejnej umowy (art. 1050 k.c.), toteż na pewno brak podstaw do przyjęcia, że późniejsze powołanie przez M. L. (spadkobierczynię) pozwanej A. W. testamentem w całości do spadku prowadziło do uchylenia skutków umowy o zrzeczenie się dziedziczenia z dnia 19 sierpnia 1978 r. W tej sytuacji przy obliczaniu udziału spadkowego stanowiącego podstawę do obliczenia zachowku pozwaną należy traktować tak, jakby nie dożyło chwili otwarcia spadku ze wszystkimi wynikającymi stąd konsekwencjami. Oznacza to, że powódka jako zstępna spadkodawczyni była uprawniona do zachowku w wysokości $\frac{1}{2}$ tzw. substratu zachowku (art. 991 § 1 k.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Ze względu na postanowienie art. 102 k.p.c. nie obciążono pozwanej kosztami postępowania kasacyjnego (k. 295 akt sprawy, postanowienie z dnia 27 stycznia 2016 r.).

jw